

ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ КОСТЕНКО

(до 75-річчя від дня народження)

27 травня 2021 р. виповнилося 75 років Олексію Олексійовичу Костенку, старшому науковому співробітнику, кандидату фізико-математичних наук, заступнику головного редактора наукового журналу “Радіофізика і радіоастрономія”.

Олексій Олексійович народився у місті Харкові в родині військовослужбовця, льотчика-винищувача, згодом генерал-лейтенанта авіації Олексія Тимофійовича Костенка. Після закінчення середньої школи у 1964 р. О. О. Костенко поступив до радіофізичного факультету Харківського державного університету ім. О. М. Горького (зараз ХНУ імені В. Н. Каразіна), який успішно закінчив у 1969 р. за спеціальністю “радіофізика і електроніка”, і за розподілом був направлений на роботу до Харківського заводу “Комунар”, де три роки працював на посаді інженера. Свою науково-дослідницьку діяльність розпочав у 1972 р. в Харківському інституті радіоелектроніки (зараз ХНУРЕ).

З 1974 р. і дотепер Олексій Олексійович працює в Інституті радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України, у 1995 р. він став співробітником Радіоастрономічного інституту НАН України. Його наукові інтереси пов’язані з теоретичними й експериментальними аспектами генерації, випромінювання і поширення радіохвиль міліметрового діапазону. Бурхливий розвиток наприкінці мину-

лого століття радіолокації штучних об'єктів саме у цьому діапазоні стимулював масштабні фундаментальні і прикладні радіофізичні дослідження у багатьох країнах. У 80-х роках О. О. Костенко плідно працює над розробкою оригінальних квазіоптичних систем, феритових і напівпровідникових пристроїв міліметрового діапазону. За результатами цих досліджень у 1983 р. успішно захистив кандидатську дисертацію.

У 90-х роках Олексій Олексійович стає відомим фахівцем-радіофізиком, у 1992 р. йому присвоєно наукове звання “старший науковий співробітник”. Висока наукова компетенція, широкий кругозір та доброзичливість сприяють висуненню О. О. Костенка на науково-організаційні посади. З 1986 р. він стає беззмінним ученим секретарем Наукової ради НАН України за проблемою “Фізика і техніка міліметрових і субміліметрових електромагнітних хвиль” (з 2021 р. спрямованість ради розширено до напрямку “Радіофізика і мікрохвильова електроніка”). Спілкування з багатьма видатними вченими-радіофізиками, розширення власної ерудиції і феноменальна пам'ять розкривають здібності О. О. Костенка у науковому історіографічному напрямку. Оскільки харківська школа радіофізиків була однією з провідних в СРСР (а за деякими проблемами і в світі), Олексій Олексійович, зацікавлений історією її виникнення і становлення, вивчає архівні матеріали, бере інтерв'ю у таких видатних вчених-радіофізиків, як С. Я. Брауде, Я. С. Шифрін Є. М. Кулешов, М. С. Яновський, В. Б. Разказовський. Він публікує самостійно і у співавторстві низку вельми змістовних оглядових статей, монографій і згодом стає визнаним історіографом радіофізики в Україні. Загалом за роки наукової творчості О. О. Костенко опублікував понад 130 наукових праць у журналах, збірках доповідей на конференціях, у тематичних розділах багатьох монографій.

Ще однією яскравою рисою творчого життя О. О. Костенка є редакційна робота. Його схильність до участі у редколегіях проявилась ще у студентські роки. Він має хист талановитого художника-карикатуриста. Дружні шаржі, гумористичні малюнки і карикатури Олексія Олексійовича були невід'ємною складовою факультетської газети “Сигнал”, яка усі роки його навчання отримувала провідні місця на університетських конкурсах. Найкращі рисунки Олексія Олексійовича прикрашали методичні посібники і учбові програми, що видавалися на факультеті, навіть через багато років після його студентства. Ці творчі здібності були помічені практично одночасно у двох академічних інститутах – ІРЕ ім. О. Я. Усикова НАН України і РІ НАН України, які у середині 90-х років започаткували видання своїх наукових журналів: “Радіофізика та електроніка” і “Радіофізика і радіоастрономія”. Головні редактори обох видань академіки В. М. Яковенко і Л. М. Литвиненко запропонували Олексію Олексійовичу увійти до складу редакційних колегій у якості заступника головного редактора і отримали його згоду. За роки його плідної праці в цих журналах обидва видання досягли значного розвитку на шляху підвищення наукового рейтингу. В період 2017–2020 рр. видання “Радіофізика і радіоастрономія” і “Радіофізика та електроніка” перереєстровані у Міністерстві юстиції України та Міжнародному центрі ISSN і додані до переліку у базах даних DOAJ (Directory of Open Access Journals), Google Scholar, Ulrichweb (Ulrich's Periodicals Directory). У 2021 р. журнал “Радіофізика і радіоастрономія” включено до бази даних SCOPUS.

Відзначаючи славу життєву дату О. О. Костенка, редакційна колегія щиро вітає Олексія Олексійовича і бажає йому ще багато років плідної творчої праці щодо підвищення престижу радіофізики і радіоастрономії в Україні і у світі.

Редакційна колегія